

Van puberjong tot Máxima

Ze is vanaf zaterdag te zien in *Ubu* van Toneelgroep Amsterdam en Schauspiel Essen. Tevens werkt Hadewych Minis aan de film *Majesteit*. 'Vijf weken zonder muziek, daar word ik opstandig van.'

JAN PIETER EKKER

Ik repeteer in Essen, Duitsland. doordeeweeks... ik zal niet in details treden, lijkt me beter,' twitterde actrice Hadewych Minis enige tijd geleden. En: 'Even weg uit treurig Essen, yes!'

Naar collega Halina Reijn twitterde Minis: 'ik wil ook bij jou kip eten en niet hier zijn in stom Essen.' Over haar dagindeling schreef ze op het sociale netwerk: 'Ik werk nu met een Duitse regisseur die de dag begint met een balspel... Ik weet 't niet hoor...'

Was het zo erg? Moeten we ons zorgen maken om haar welzijn? Minis lacht. "Nee hoor, maar die stad is werkelijk..." Haar mond beweegt, maar er komen geen woorden uit. "En dat is dan de cultuurstad van 2010!"

Hoe het ook zij, vanwege het feit dat het Ruhrgebied de Europese Culturele Hoofdstad van 2010 is, spelen vijf acteurs van Toneelgroep Amsterdam en vijf van Schauspiel Essen samen in de voorstelling *Ubu*. Tussen de eerste voorstellingen in Essen en filmopnamen in Den Haag en Leuven in is Minis even 'thuis', in café-restaurant Stanislavski in Amsterdam. Die tweets uit Essen, die hadden met een kleine cultuurschok te maken, legt Minis uit. "Ze maken daar dagen van tien uur 's ochtends tot half vier 's middags en dan nog van zeven tot elf uur 's avonds. En dat vijf weken lang. Dat zijn wij helemaal niet gewend; dat is voor ons heel heftig. Wij repe-

teren overdag, 's avonds heb je tijd voor reflectie, om het allemaal een beetje te laten bezinken en nieuwe inspiratie op te doen.. Om andere mensen te zien."

Dat was nu allemaal niet het geval.

De acteurs van Toneelgroep Amsterdam (TGA) zaten continu in het Duitse theater. "En wat misschien nog wel het ergste was: ik had geen tijd voor mijn muziek. Terwijl ik het altijd zo fijn vind het één door het ander te laten inspireren. Dat kon daar niet. Het was de hele dag toneel. Vijf weken lang. Verplicht. Dan word ik een beetje opstandig." Ze zwijgt een tel; een eeuwigheid voor de spraakwaterfall die Minis is. "Het is een beetje actrice-eigen om te klagen. Een beetje drama, hè. En ach, je moet toch iets twitteren?"

Het was niet voor niets, zegt ze, dat ze zo'n tijd met slechts één ding bezig was. Want *Ubu* is een moeilijk stuk. Het licht absurdistische verhaal werd geschreven door de Franse schrijver Alfred Jarry; aan het einde van de negentiende eeuw schreef hij diverse stukken rond het personage *Ubu*. De bekendste is *Ubu Roi*, waarin de vraatzuchtige en machtsbeluste *Ubu* door zijn vrouw wordt aangespoord de troon te veroveren. Met hulp van enkele getrouwen slaagt zijn bloedige staatsgreep.

Ubu wordt een populaire heerser, maar dan besluit hij de adel en de ambtenaren te 'onthersen'. Als het volk zucht en steunt onder zijn heerschappij, grijpen zijn oude getrouwen in.

Geïnspireerd door deze *Ubu* schreef de Brit Simon Stephens speciaal voor TGA en Schauspiel Essen een nieuwe toneeltekst, waarin *Ubu* voor een internationaal strafhof moet verschijnen.

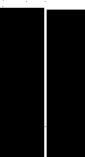
De Duitser Sebastian Nübling – bekend om zijn eigenzinnige, fysieke regiestijl – regisseerde het internationale gezelschap. "Bij ons is bijna altijd de tekst het vertrekpunt. Sebastian werkt vanuit beweging en vanuit beeld. Hij wilde onderzoeksgewijs kijken wat werkt en wat niet. Dus moet je alles proberen; hij wil alles gezien hebben om aan het einde te kunnen beslissen wat het beste is."

In het eerste deel speelt Minis Bubelas, de veertienjarige zoon van de koning en de koningin; in het tweede deel is ze de aanklager. "Het is leuk zo'n jochie te spelen. Met zo'n fout middeleeuwse jongetjeskapsel, een te grote blouse met bretels, een te grote korte broek, grijze sokken en Dr. Martens, van die rijgschoenen."

Bubelas is een dromer, een boekenjongen. "Hij kijkt aanvankelijk toe bij de gruwelijkheden van *Ubu*, maar op een gegeven moment komt hij toch in actie en zorgt hij ervoor dat hij in de rechtszaal terecht komt."

Voor haar rol van aanklager bestudeerde ze de Zwitserse juriste Carla del Ponte, die van 1999 tot en met 2007 hoofdaanklager was van het Joegoslavië-tribunaal. "Ik heb veel over haar gelezen. Dan zie je hoe gepassioneerd ze is en dat ze óók een mens is. Want van tevoren denk je toch: wat is dat voor een machine? Ze vocht met een missie: ze wilde la-

PS10 | kunst

ten zien welke vreselijke misdrijven er waren begaan tegen de menselijkheid. De verdachten moesten worden berecht, ook als niet alles kon worden bewezen.”

Daar draait het óók om in *Ubu*, legt Minis uit: over de macht van misdaad en de onmacht van het-gesproken woord. “Welke misdaden werden feitelijk gepleegd en hoe kan dat dan worden bewezen? De ene getuige zegt: hij heeft het gedaan. Maar een ander beweert dat hij het zelf heeft gedaan. Er zijn mensen die alles bij elkaar liegen, veroordeeld worden, en vervolgens zeggen dat het allemaal anders was. Hoe kom je erachter of iemand de waarheid spreekt? Hoe krijg je de waarheid boven tafel?”

In dezelfde periode dat *Ubu* speelt, werkt Minis aan een grote film: *Majesteit* van Peter de Baan. Ze is prinses Máxima, een rol die ze al eerder speelde. “Vijf, zes jaar geleden was ik Máxima in *De kroon*, ook onder regie van Peter de Baan. Daarna ben ik gevraagd om haar stem te doen in *Café De Wereld* en was ik een paar keer Máxima in *Koppensnellers*. Eigenlijk wilde ik haar niet meer doen, maar ik vind het leuk om weer met Peter de Baan te werken, en het is een fijne groep acteurs.”

Bovendien is haar eerdere Máxima-rol ook alweer even geleden, denkt ze hardop. Intussen heeft ook een aantal andere actrices Máxima gespeeld. “Daar ben ik wel blij om. Voor je het weet, ben jij die actrice die altijd Máxima doet; dat is niet zo’n fijne gedachte.”

Toneel, films, optredens – Minis lijkt te worden gedreven door een tomeloze lust om op het podium te staan. “Er zijn wel meer acteurs die film en theater combineren. Ik vind dat geen probleem. Ik heb het altijd fijn gevonden dingen naast elkaar te doen. Op een snelweg heb je ook drie stroken. Soms ga je naar de rechterbaan, soms neem je de linker. Maar je blijft wel op dezelfde weg.”

Minis staart even voor zich uit. Dan zegt ze: “Zingen is mijn échte grote droom. Dat is het allerleukste op aarde. Begrijp me niet verkeerd: ik heb het geweldig naar mijn zin bij Toneelgroep Amsterdam; ik werk met de beste acteurs, regisseurs en decorontwerpers, dat is echt een cadeau. Maar wat er gebeurt als ik zing! Dan kan ik alles loslaten. Als ik optreed met Mike Boddé... we zijn zo goed op elkaar ingespeeld. Je begint op een bepaald punt, maar weet niet waar het gaat eindigen.”

Ja, ze weet het; dat klinkt een beetje pathetisch. Maar toch kan ze het niet anders formuleren.

“Als je muziek maakt, voel je dat je mensen bereikt. Dat zijn ervarin-

gen, die zijn zo bruut, dat gevoel is onbeschrijflijk. En verslavend. Als je twee noten zingt en de mensen beginnen te juichen en te joelen, waan je je een soort popster. Het is raar wat dat doet met een mens.”

De komende maanden gaat Minis op reis met Toneelgroep Amsterdam – met *Opening night* naar München en Australië, voor *Romeinse tragedies* naar Canada, met *Teorema* naar New York. En ze speelt een rolletje in *Loft*, Antoinette Beumers remake van de gelijknamige Vlaamse kaskraker.

“Ik houd van afwisseling, dat zit in mijn karakter. Er zijn momenten dat ik ernaar verlang om maar één ding te doen. Maar dat hoort niet bij mij. Nu niet in ieder geval.”

Ubu, van 1 t/m 8 mei in de Stadschouwburg
www.toneelgroepamsterdam.nl

Hadewych Minis

Sinds 2005 is Minis (Maastricht, 1977) verbonden aan Toneelgroep Amsterdam. Dit seizoen speelt zij in *Angels in America*, *Opening night*, *Romeinse tragedies*, *Teorema* en *Ubu*. Eerder was ze verbonden aan ZT Hollandia. Minis speelde in televisieseries als *Oud Geld*, *Annie MG* en *Floor Faber*, en in films als *Phileine zegt sorry* (2003), *Diep* (2005), *Kicks* (2007), *Moordwifwen* (2007), *Het leven uit een dag* (2009) en *Zwart water* (2010). Ze vormt een jazzduo met Mike Boddé, treedt op met haar band én ook solo.

Hadewych Minis: 'Ik heb voor mijn rol in *Ubu* veel over Carla del Ponte gelezen. Dan zie je hoe gepassioneerd ze is en dat ze óók een mens is.'

FOTO JEAN-PIERRE JANS